

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. L. Hedenstrom
Härad: Bråkne Adress: Karlshamn
Socken: Ölje hult Berättat av: Arvid Gerhard Pettersson (Vord)
Uppteckningsår: 1936 Född år 1896 i Ölje hult.

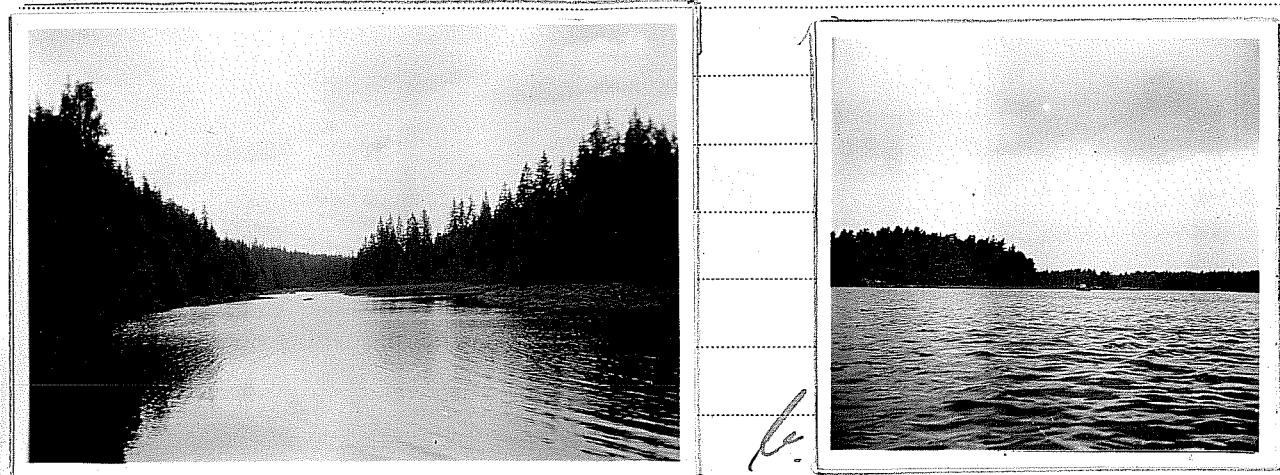
Uppteckningen rör Fisket i Ölje hult sid 1-23.

Kernst Arvid
i döpt.
(Fel, skulle
vart Gerhard.)

Skriv endast på denna sida!

42 foto

23 sid.

Fisket i Öjhult.

Fiskerätten. De sjöar, som Pettersson mottar fiskar i, är Sjartsjön, Hensjön, Ulvsjön (= Öljehult vid Ulvsjömåla) och Båtsjön. Bär är fiskerätten fri, d.v.s egentligen är det jordägarnas fiskerätt, men de tillåtas i allmänhet innan andre att fiska.

Fisket som näring. Man fiskar endast till hushållsbehov i dessa svin sjöar.

(Nu för lastbilar någon gång, då det varit svårt

Skriv endast på denna sida!

3.

att sälja fisk i staden, men fisken blir alltid så
dyr här uppå skogsbygden.)

För köde silla körare från Rommeby till
Växjö med häst och vagn. Som 10-15 stycken
körde kampan, och dem, som körde först, köptes de av
Fiskredskaps.

a. Fasta fastställningar. Åtkistor.

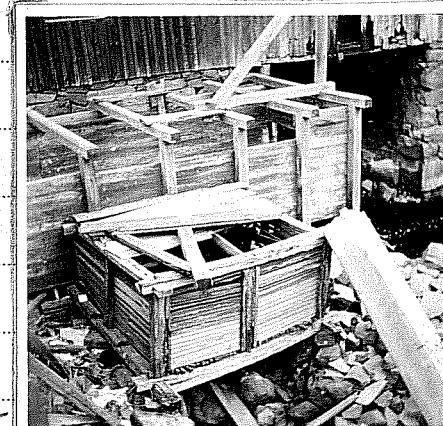

a.

$d = 137 \text{ cm}$; $b = 65 \text{ cm}$.

H . (från vatten!) = 47 cm.

J.v. Åtkista i
Raplahovla bärhus
Hökhamn
Tingsås m. Småland
(nara Blekinge gränsen)

b.

Gammal, nu raserad åt-
kista i Bräkneåns vid Belgands sij.

5312

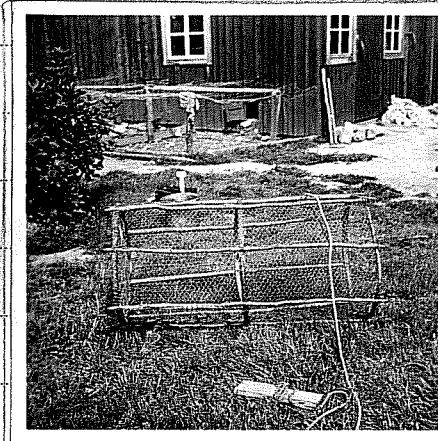
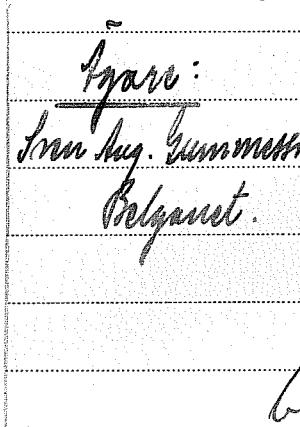
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

Ten älkista, som nu är nedrivna, har funnits här i Lillåv. Nuvar finns dylika i Bråkneå. Man fiskar i fallen ab med tan med båda. Ålarna kommer mest gaffret och krypa sedan ned i lädare, där de ej slägas. En bradlist hindrar dem från att krypa upp igen.

b. Flytthara fiskfällor i Mjärdar.

a.

b.

Bastmjärde mot garnmjärde.

$l=96\text{cm}$; $b=h=39\text{cm}$; $l=90\text{cm}$; $b=h=41\text{cm}$.

Till viken är bastmj. på nästa sida!

Skriv endast på denna sida!

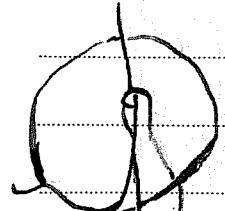
Hålftränsmjärde.

$l=92\text{cm}$; $b=46\text{cm}$; $h=46\text{cm}$.

Tingang i båda ändar.

3-4 fr. långa nuljor.

Itra Aug. Gunnesson meddelar hur tillverkn. av bastmjärd
går till:

(a.)

Knuten ant.
teckn. av S. A. G.

(b.)

S. A. Gunnesson knyter bastmjärdar. (se bild!)

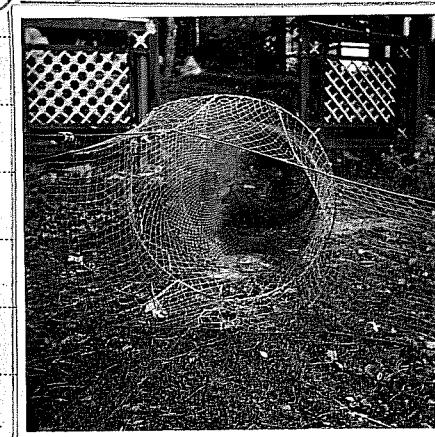
Lindkäppar knygas, när juren är i lädel. Det
går inna på hästen, men båd på röret. Käpparna fa
lloge i rötterna breselar, i å eller i jo. De förantras, läggas
i stenkluvorna (=med sten på). Sedan tas de upp och
kurbeln tas ur och sorteras. Sedan färgs det fina
bastet och sätts till rep, mjärdar, mrigar o.sv. Man
bindes 2 mjärhälkar, som sätts samman, sedan mås de
är stora nog. Den ene blir "gimme". Bastet knimas för hand.
Maskstolale efter fingrarnas Skriv endast på denna sida! En till Hällringen och jorarna.

Mjärdar av garn användes för till äbbare. Men de
trots i arbetssamma, att P. heller använder näst till
äbbare. För gjordes mjärdar ur bass (svorv!)

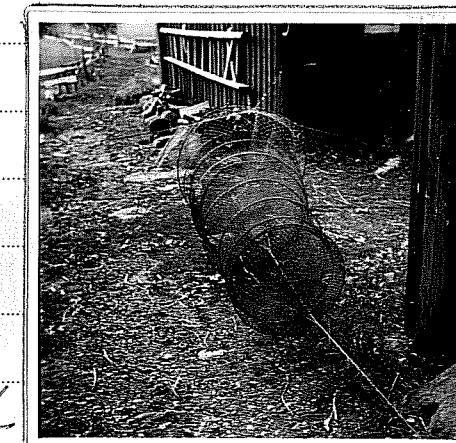
Kratta-Hannas gubbe gjorde sådana, mijigen har
 folsgraven Andersson, Gunnmagötsmåla, vägen kvar.

Mjärdar sättes på rinnan och "vittjas" var och varannan dag.

2) Russjor.

a

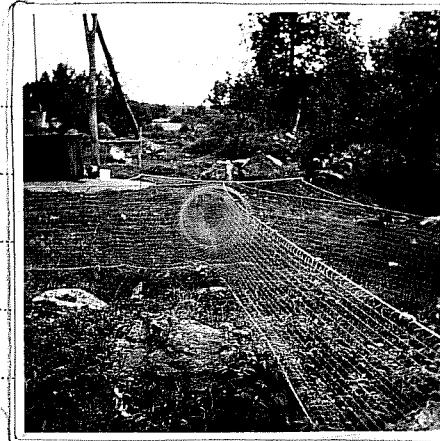

b

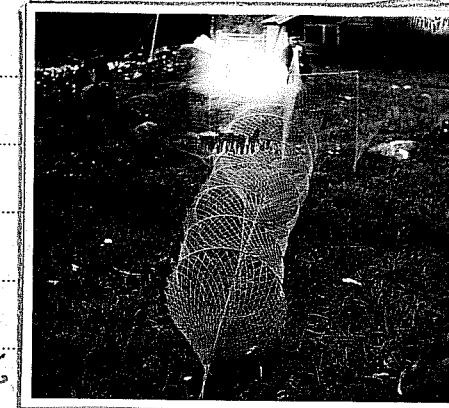
1:a jom 85 cm. Hög. längd: stenk 2½ m, mittarm 4½ m, sidorarm 2 m.
 Maskstörelle 45 mm (4½ cm.) Fanger all sorts fish: sutare,
 tresser, gäldor. Sällsynt fiskerdskap här.

Skriv endast på denna sida!

Ägare:
 G. Jönsson
Gunnmagöts-
måla.

a

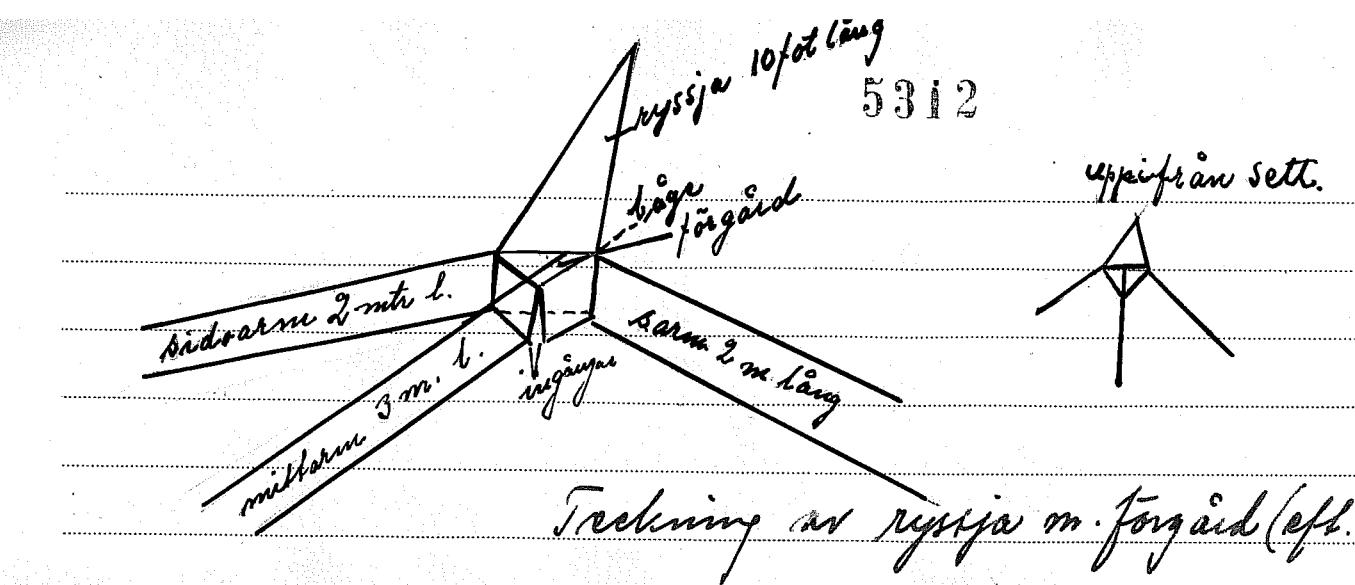
b

Ramryssja (= fiskryssja) Ågar: Gitts Andersson, Långasjönäla.
Huvudens l. = 368 cm. Bävens h = 89 cm; b = 118 cm.

1:a ringens diam = 78 cm, sidorarm = 3 m lång, mittarm = 5 m. l.
Maststödets h = 4 m. Får röta i Skagerrak hela året, grä
sommaren nägra dagar i vinter.

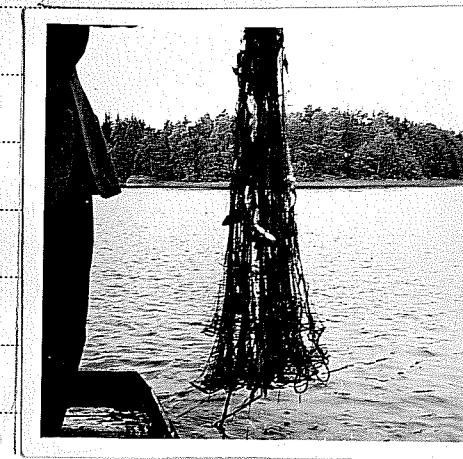
Ryssja sätts på kräcken och vittjas på nordanen.
Med ryssja fångas gädda, abborre, braxen & stora älvar
på över 2 kg. Ryssjan har 3 armar, 1 förgård och
2 inlämningar (se teckn!) Ryssjans längd från bage
till skub = 10 fot. Ställräds el. Fräbige, h = 4-5 fot l = 5 fot.
Bra med förgård. 2 gummihanar. Ryssjan sätts från land.

53 i 2

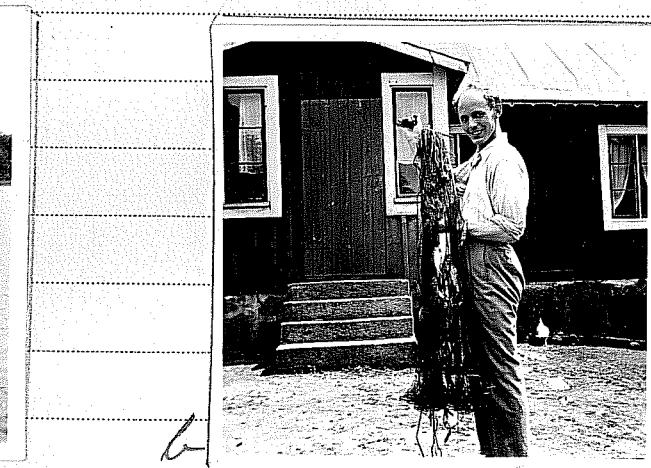

Trekning av rysja om. förgård (eft. G. Petersson)

c) Självt fångande nät.

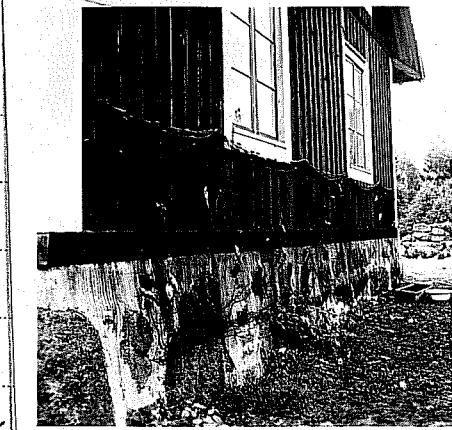
a

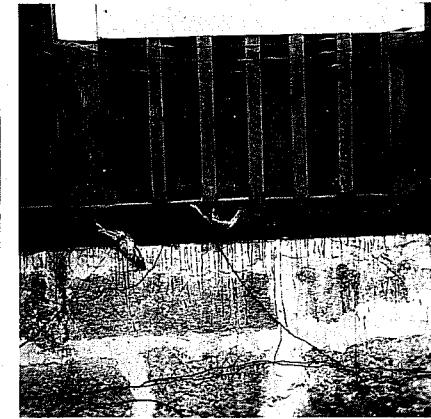
b

Brauniat fr. fiskatånga i Stenjörn. Ny. särkefru Joh. Wiktorsson
Skriv endast på denna sida!

Gummagårdsmåla.

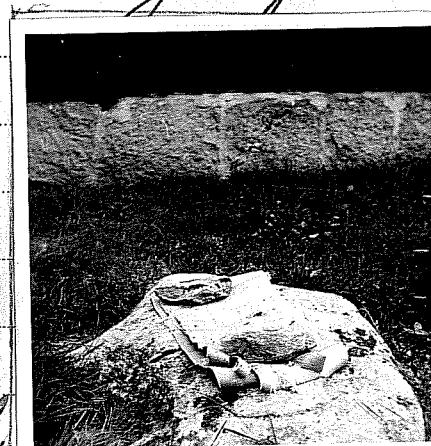
a

b

c

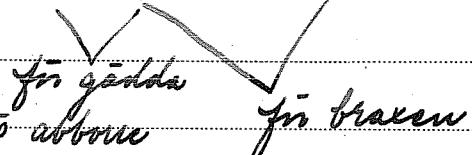
d

Fingsten nedplundrad i
träläda

Nära Frökas i sörh.
Användes till fört på mät.

Med nät fiskas bräcken, mörb, gäddor & abborre.
 De minsta nätet för mörb & abborre är 9-varvade
 nät (9 varv [maskor] på 1 fot [$= 12 \text{ tum}$]). Detta är 30 mtr
 långa, närm längd 27 mtr, & 4 fot djupa
 Övriga nät.

7-6-5-4 maskor per fot

Alle nät är ungefär 30 mtr. långa och har en
 djuplekh av 4 fot.

P. har gamla linjarnas nät med tygspisar (smjänklar)
 Längd 27 mtr. Djuplekh 5 fot.

Material (fr. övrigt): bomgarn, 6 trådigt 80

Tåmlar är 24 trådigt bomgarn. Flöten är näver,
 dyppad i kokande vatten. Fäson tåmkun användes
 på friti vatten järnringar, men i vasson endast
 gatnät. Tåmlar (= blytåmlar) kan dock ha sandpisar om tåmkun,

men det är ej sär bra, då de hänga upp sig, om
målet går sönder.

3) Köper slinger till sina nät. En gubbe Fer-
dinand i Trägårdsmåla, Backaryds socken, binder själv
det kallas då "bonät" eller "föra nät". Nät färg
köps nu färdig. P. brukar köka granköttar.
Garnen bli då bra i starka i få sén en mönstrad
färg ur sidan.

Fishen skinnas lätt på näten av buller
från åror, där rävsnöt i allmäntet är mycket tigg.

Lih = ett slags mask, som ett bandelband,
20-tals mtr långt, 3-kantiga vita. Bracen har dem i sig.
Farbigen, om man äter bracen. (ent. V. Jönsson.)

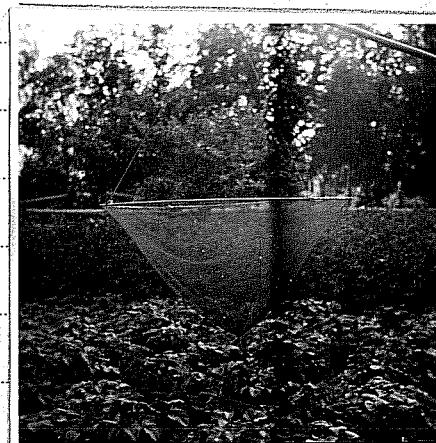
d) Rotar. Nödregning har P. ej rätt med om.
Oskar Gabrielsson, Hällabro, rätt med i hämmar
till detta.

e) Härre. (e) Vadar finns ej.

5312

LUND'S UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

1) Färk härv cl. sil härv.

a

b

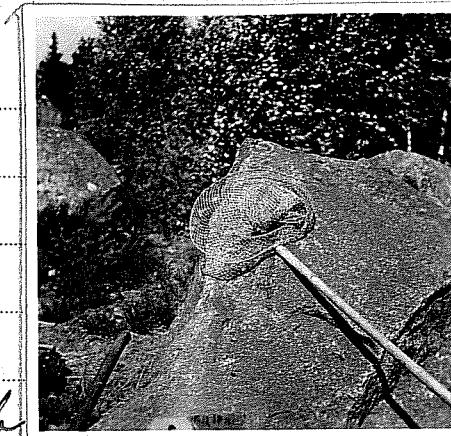
Härv uppstagen. Härv hopfällld.

Viktor Petersson, Öglehult, har en sil härv (se bild!) Sil fångas m. denna. Som båt används havregrym. När silen sändats kring betek örs härv, drages denna hastigt upp och silen "hams" in.

2) Härvar till hjälp vid annan fiskredskap, s. k. undersögningshärvar. (Bild se nästa sida!)

a

b

Undertagsfåv

Agn: Karl Nilsson
Belgarns, Långasjönåla.

l: fåv = 122 cm.

l: stupp = 147 cm.

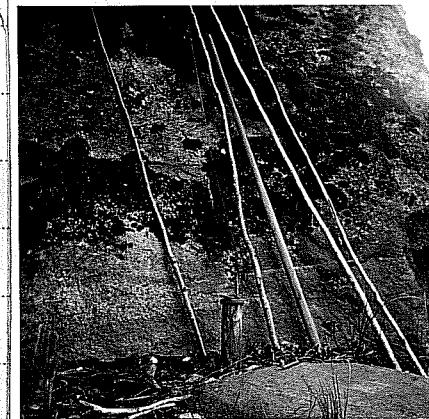
Härms b: 51 cm.

Mäskstyrlek 10 mm.

Agn: V. Petersson, Blåhult.

g) Krokfiske: I med agn.

I Metring med spö.

c

d

Metripin vid Stensjön.
Agn: V. Petersson

Skriv endast på denna sida!

Pjkar aveta i Bränna,
vid Belgarns

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

Om intet metas man med krok. Man håller ett spö i handen. Vid detta är en lina fäst och närmast kroken är den förlängd med ett hagelstrå (sl. fiolsträng), för att fisken ej skall bita av tråden. På kroken sättes mask en s.k. "polling" eller "alemask", från murken al sl. björk. Såsom flöte eller flyte användes s.k. "gåsaflyte", tillverkat av tjäderns ringprövor. (Se teknik.) Flöte fr. kroken allt-efter djupet! Vanlig metakrok. Åla fin sl. bomgarn & lina. Med detta redskap fångas mindre insejfish.

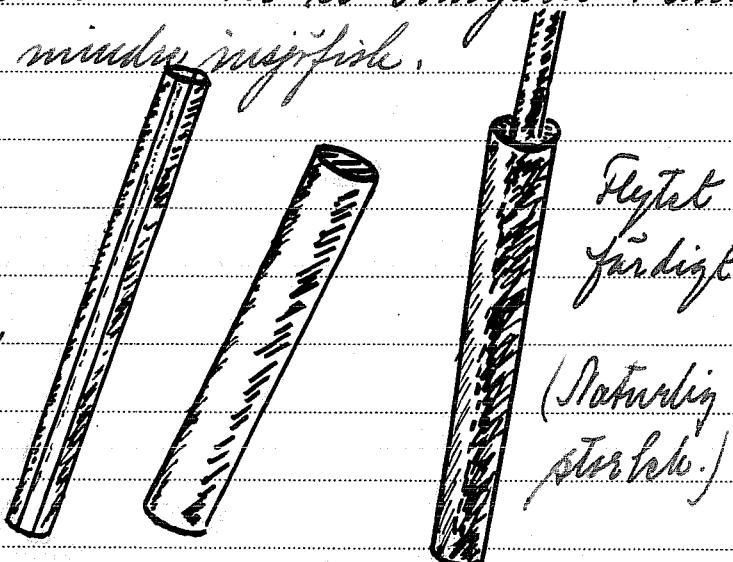
Gåsaflyten:

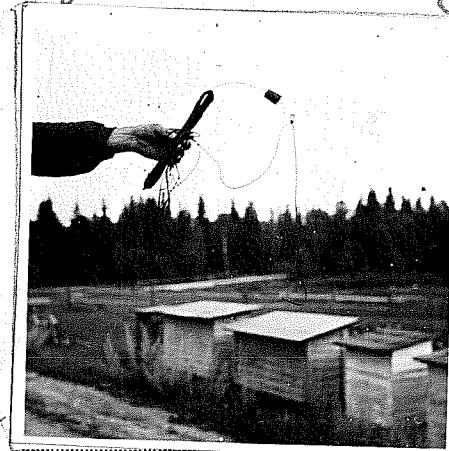
Agne: f. Pettersson.

2 ringprövor,
en större i en mindre,
trä i varandra.

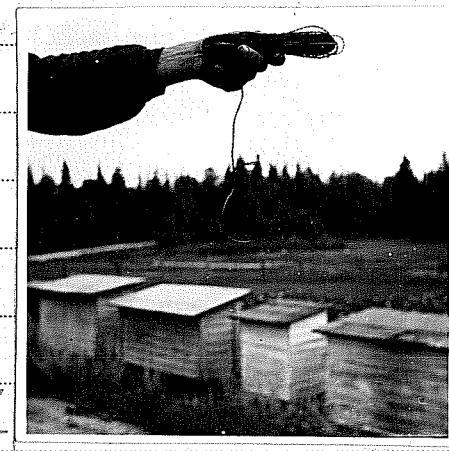
Promova istå-

Tagnu, Skriv endast på denna sida!

2) Ståndkrok.Angel krockar. (= anglakrok.)

a

b

Anglakrokm. fjäder.Igare :G. PeterssonÖje hult.

Ånu fiskas med anglakrok med fjäder. (Se bild!)
De undre båtarna sätts på krok av stål. P. har en hem-
magjord krok av järn. Hultingen gjord med ett stänjärn.
Krocken på fjädern gör, att man lättare ser redskapet
mot den vita isen. Angelnorna omkr. 8 mtr lång.
Man tar först djupt i isen och går sedan en rygga på
isornen. Då tar man ihop isornen i en ring och
hänger ryggen på en fjäder. Isornas andra ände (nästan
krocken)

Skriv endast på denna sida!

är fastgjord vid en brädlik, som sättes fast i isen i ett träd. När gäddan huggar sliter han ned yggeln från fjädern. Då får man springa dit, och släppa ut på snöen. Kroken måste vaktas, för gäddan pror sig där annars. Gäddan går med betet och snoddan och försöker frälja betet. Man måste göra motdrag och dra till just när gäddan har betet i halssnöen så att kroken fastnar riktigt, ejest släpper den.

Angliska (erb. Karl Nilsson)

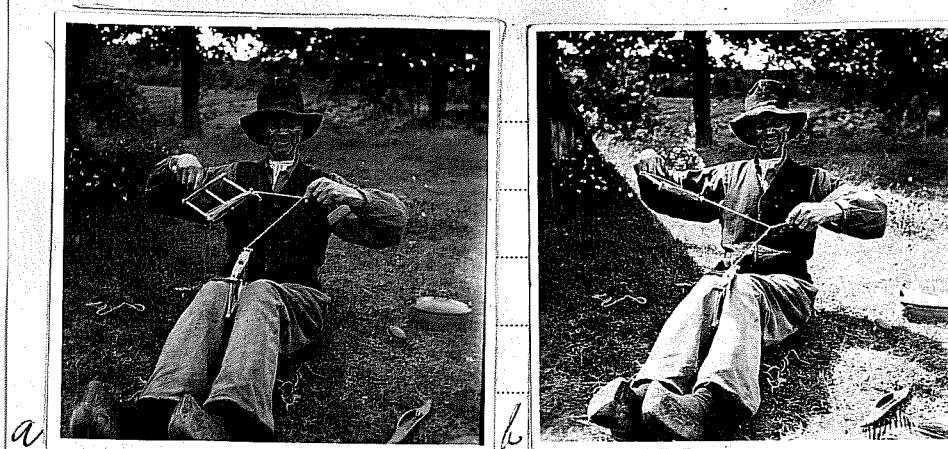
Gjypare (=järnkula, med vilken djupet gjordes) lades bort, användes förr, förbi det nu. Man får då ihjäl dem nu. Man har smid "slöjor" (av t.ex. röd) och knipper anglenskorpa på. Man snor om handen och lägger yggelna på isen. Sedan ser man, när gäddan har fått.

Samlings
angliska

Pynt:

Karl Nilsson.
Längs jönåla.

Angelsnor
(naturlig stordöd)

Angelsnor, 12 almar lång. = Tagelsnor av
hästlaget och förmupper.

Ovan. Karl Nils som lägger angelsnor
med handvindar.

3) Fiskning. (Okänt.)

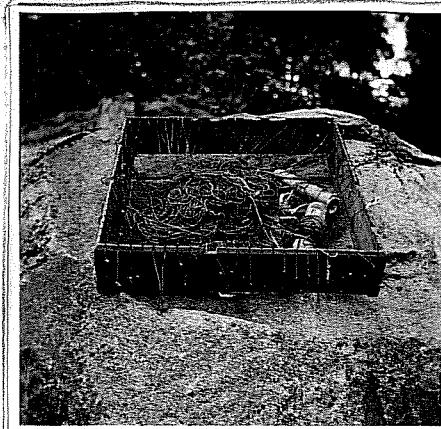
4) Låmpor = Norr

3-4 mtr mellan färsarna.

50-60 cm. långa färsar.

(Bild se nästa sida!)

j-hölle

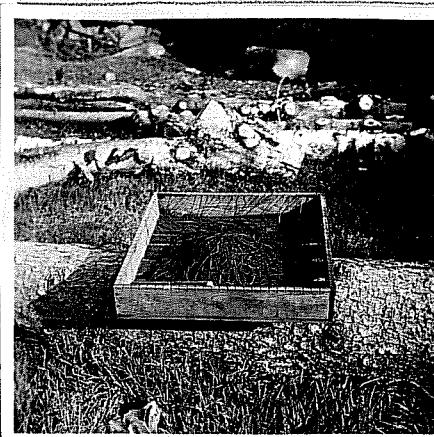
ålare = långrev. Ågår: V. Jönsson
Gummagålsmåla.

150 färsar m. krokar. 3 alnar mel-
lan färsarna. Färsarna 1 fot längre,
"somma" kortare. Om du få en äl,
knysta de där färsen. På balkar ligger långreven
ute från krädden till morgonen. Somma ligger
ute för jämnan. Mask ö bete: Abborre, soppas, sänder
och användes som bete. All sorts fisk får man
på den. På aftersommaren läng balk på havsd-
reven. Då ligger reven i vattenytan, amars på botten.
Då kan man få stora fiskar (när den ligger på
botten.) Obs närfötter! (End. V. Jönsson.)

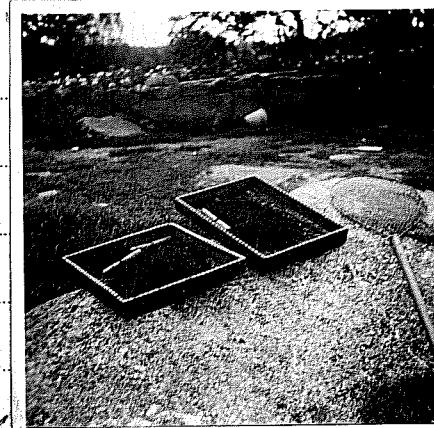
(Ytterligare ålarevar se nästa sida!)

5312

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

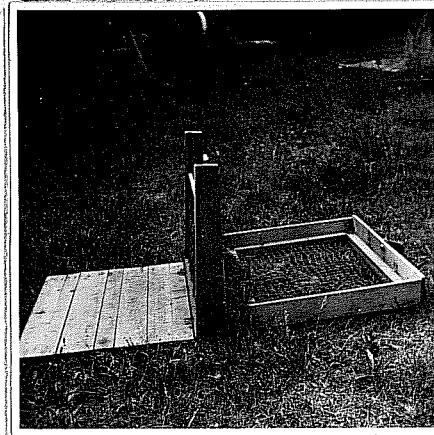

a

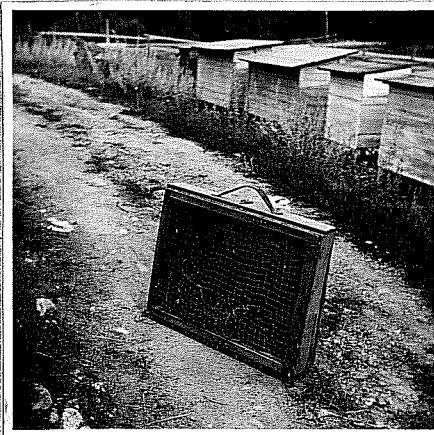
b

Ägare: Bertil Johansson
Gummagölsmåla.

c

Ägare: Gérh. Pettersson.
Öljehult.

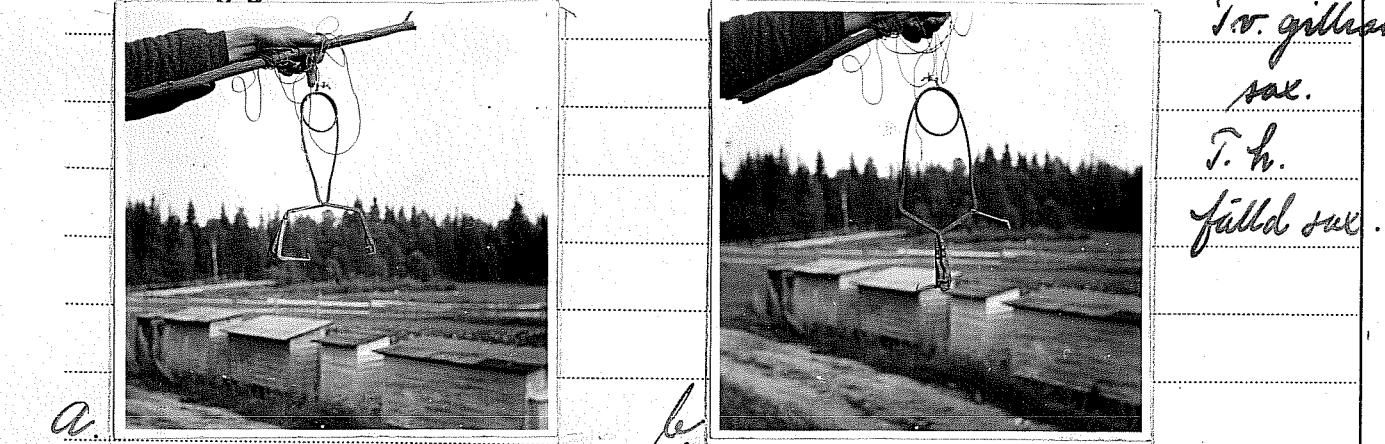

d

Täfs $\frac{1}{3}$ mtr. Längd 400 mtr.
200 krokar, 3 mtr mellan 2 krokar.

Skriv endast på denna sida!

III Slaggkrokar (II Ned knutjint bte. Förekommer ej)

T.v. gillad
sax.
T.h.
fälld sax.

Gäddsaxar. Sättes i vaktar vid naptar.

Ägare: Gerhard Petersson, Ölje hult.

h) Linsträng.

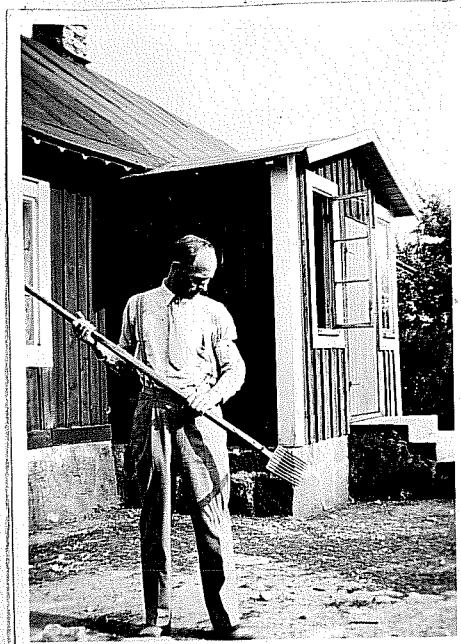
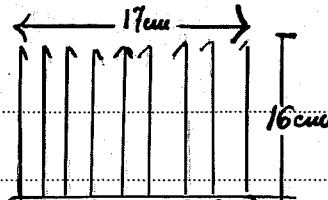
Linsträ är ej tillåtet. När bågen ha strandgåarna rått, men ej om nättarna. Dessa skall ske strax före vassan växer upp om våren. En gammaldays linstra (t.h. i bilden) virad med träd.

Ägare: Gerhard Petersson, Ölje hult.

Skriv endast på denna sida!

5312

Ljunga Ågar: G. Pettersson

Öja hult.

Fotografierat hos J.W. Håkansson

168 cm.

Gunnaragötsvila

Använtes av Pettersson vid
fiske i Hemsjön och förras
därför hos fru H, som bor nära

ijrös.

Skriv endast på denna sida!

Belysning vid ljusfising. Även ett gammalt brannejärn av ståltråd fiskares kvar. (Se bild!)

Brannejärn = korg för "fyrvä"

$L = 42 \text{ cm}$; Skaplets $b = 85 \text{ cm}$; $B_r = 32 \text{ cm}$.

Tyare: Gerhard Petersson
Öje hult.

Fotograferat hos Jh. Wikansson

Gunnarpsjölvästra.

Korgen tillverkad av ståltråd. Skift = gran.

Användes vid ljusfising att ha
brinnande "fyrvä" i. fästes fast i

båtens för med älden över vattenet. Förhindret att
använda dykten nu.

a) Klubbing, j) skyttning, b) sprängning, d) förgiftning av fisk
skräck. Och! Klubbing se madan!

m) Smörning av spöldar. Smörprykar bruna mänja gäddor

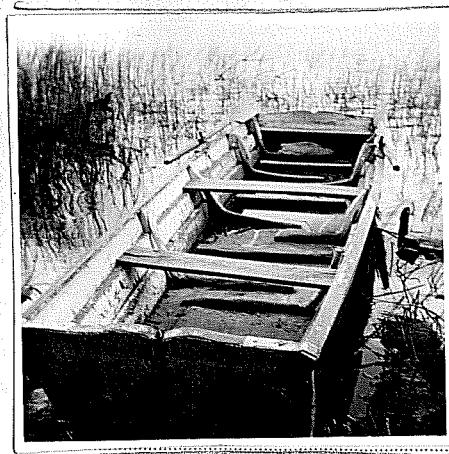
Skriv endast på denna sida!

med t. ex. en björkegren, el. en tallträde. Spänning och
kons. Småprojektiler lades in i under stenarna
eller lake.

i) Klubbing. Før slog man gäddor på isen,
så de blevad bedövade, och huggde sedan knicht
hal med en yx.

Tsgädda kallas gädden, som leker. Tidigt
på våren. Denna best. Sandöstens gädda och den bra.

Tur med fiske. Petersson påstod sig juint ha tur med fisken.
Båtar.

Heka. Ågare: Victor Jönsson, Gummaglömala.

Falmar lång i 2 almar bred.

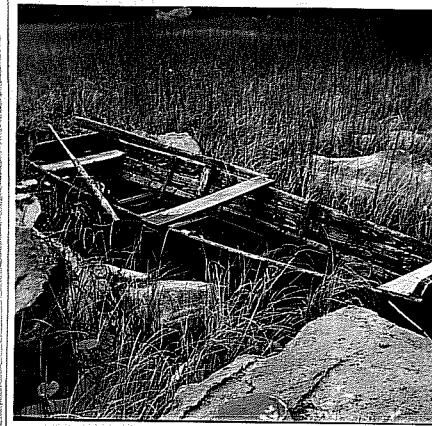
Ekar: ejord för 6-7 år sedan av V. Jönsson
ejord är gran. 1000 kg kan de ro på den.
Smalare i "littändan".

Båtarna är spetsiga i fören, men
kanna vara flatbottenade (se nästa sida!)

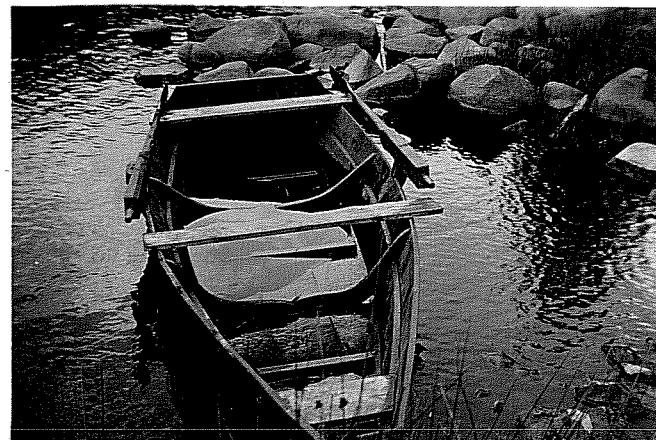
Skriv endast på denna sida!

(ent. V. Jönsson.)

5312

a

b

Tjärns båt. Ågare:

Joh. Häkans, fm. Gränslv.

Gjord av hemma

numera arlidus man

Inne Magni Häkansson.

Kvarnågarens båt.

Färgen vid båt vid Kvarnen.

(Sjötsig för, men flat bottmed båt.)